

η επιστροφή του Ασπροπάρη

Το Πρόγραμμα LIFE+ για τον Ασπροπάρη

Victoria Saravia

Συντονίστρια Προγράμματος LIFE για τον Ασπροπάρη

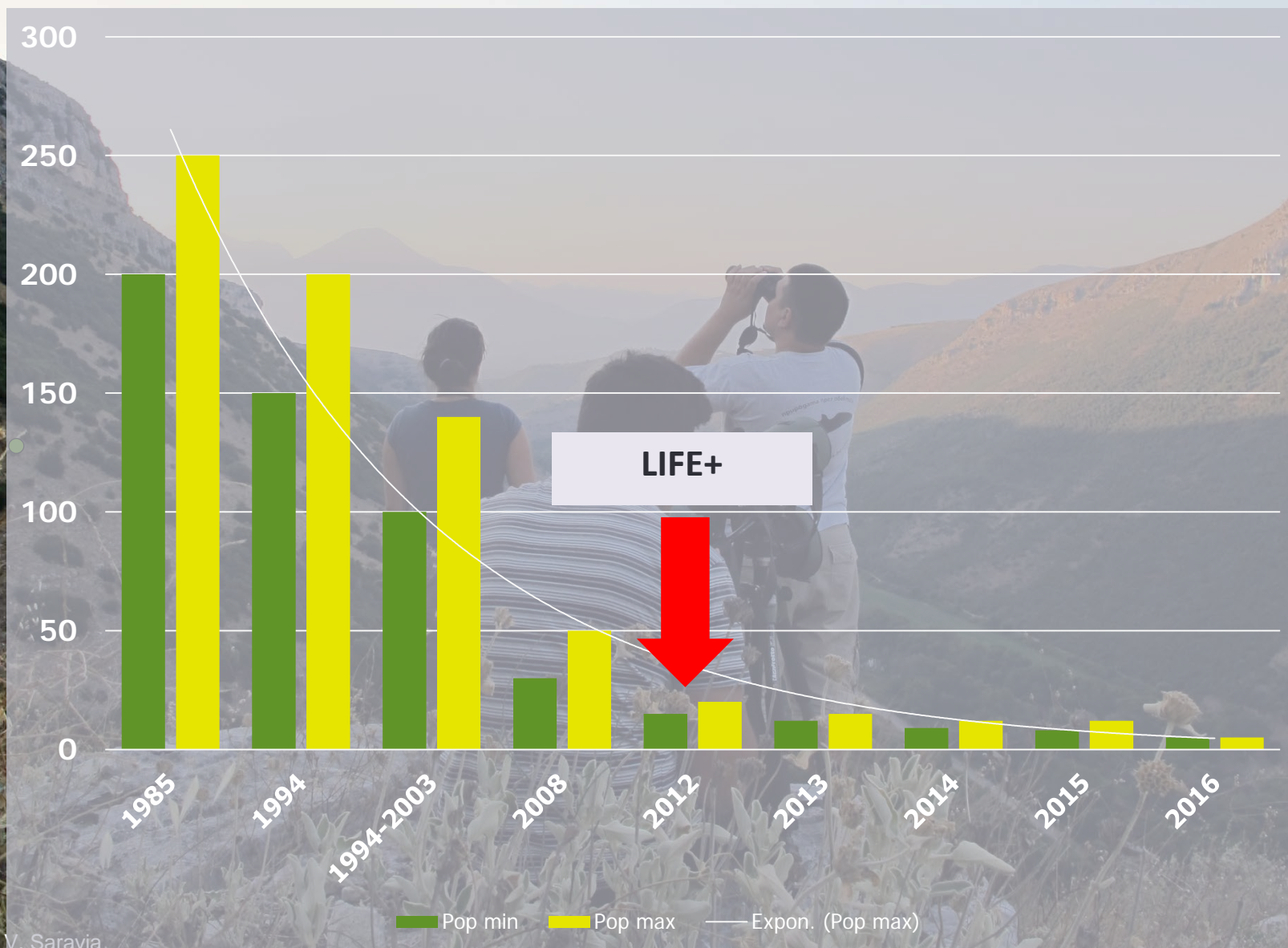
“Η επιστροφή του Ασπροπάρη”

4 οργανώσεις από 3 χώρες (Ελλάδα, Βουλγαρία & Μεγάλη Βρετανία) ενώνουν τις δυνάμεις τους για τη διάσωση των τελευταίων ζευγαριών σε Ελλάδα & Βουλγαρία

- ▶ 27 Ζώνες Ειδικής Προστασίας (15 στην Ελλάδα)
- ▶ 5 χρόνια: 2011-2016
- ▶ Προϋπολογισμός: 2.625.742 € (50%)

Σύμφωνα με τη διεθνή βιβλιογραφία:

- ▶ Δηλητήρια
- ▶ Λαθροθηρία
- ▶ Ηλεκτροπληξία
- ▶ Καταστροφή και υποβάθμιση οικοτόπων
- ▶ Μείωση στη διαθεσιμότητα τροφής
- ▶ Ανεμογεννήτριες
- ▶ ...

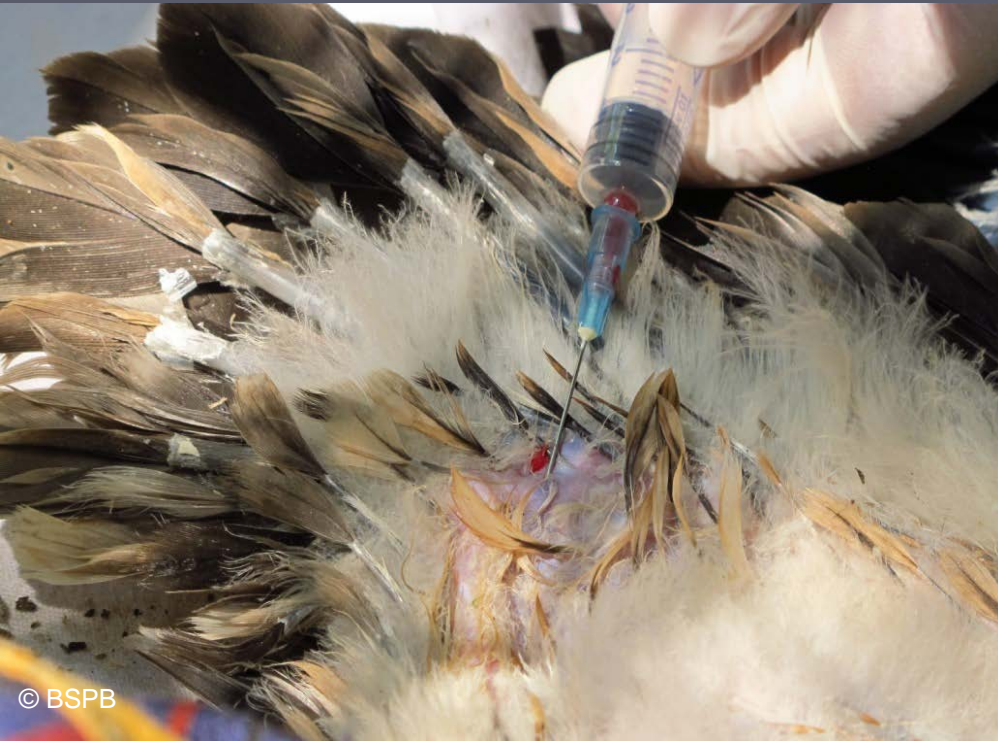

© Angel Sanchez

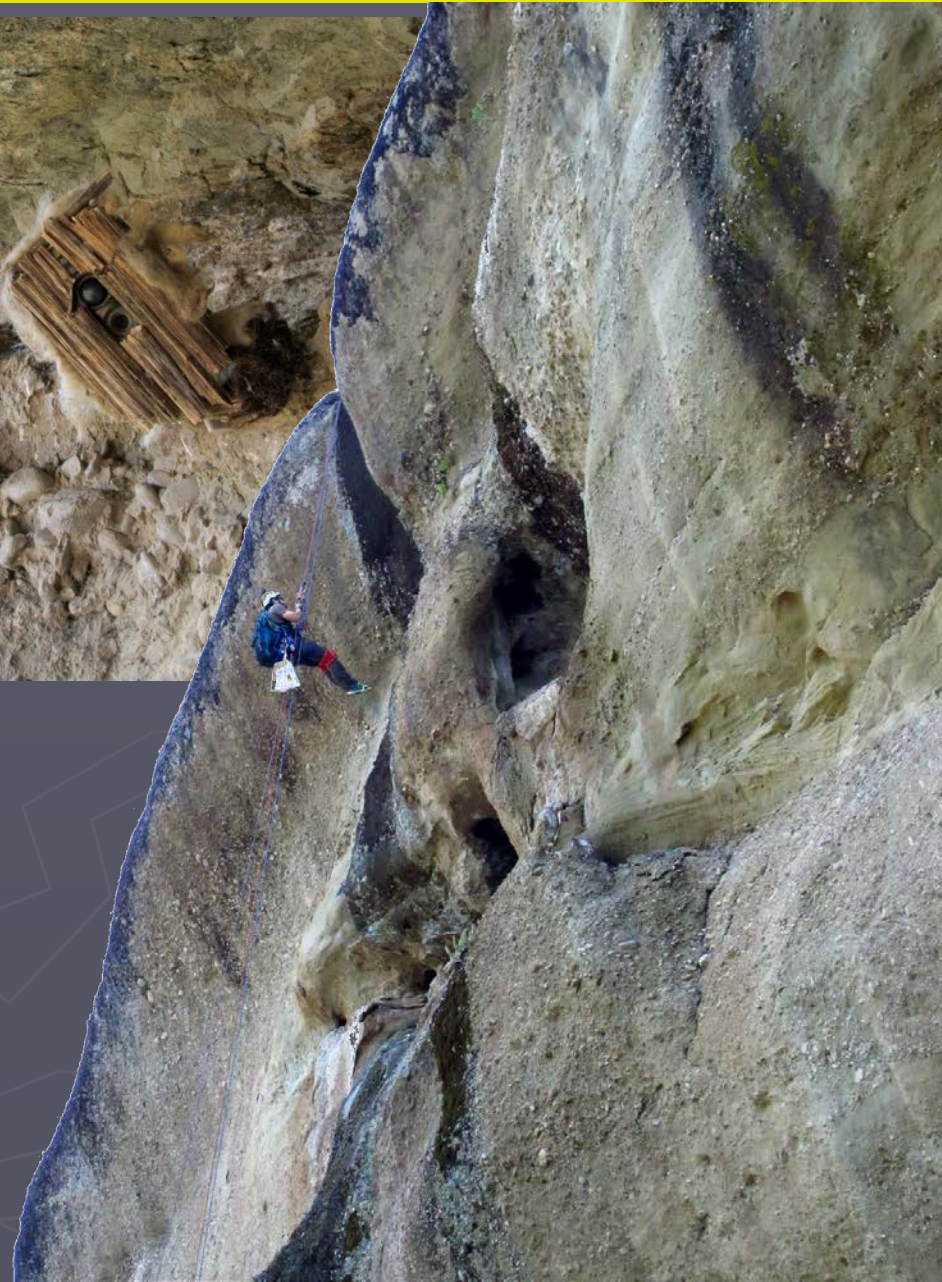
- Η αποτροπή της εξαφάνισης του Ασπροπάρη στη Βουλγαρία και την Ελλάδα
- Βελτίωση της γνώσης μας σχετικά με τις απειλές του Ασπροπάρη σε Ελλάδα & Βουλγαρία

DNA και τοξικολογικές αναλύσεις

Ανάλυση διαίτας του Ασπροπάρη

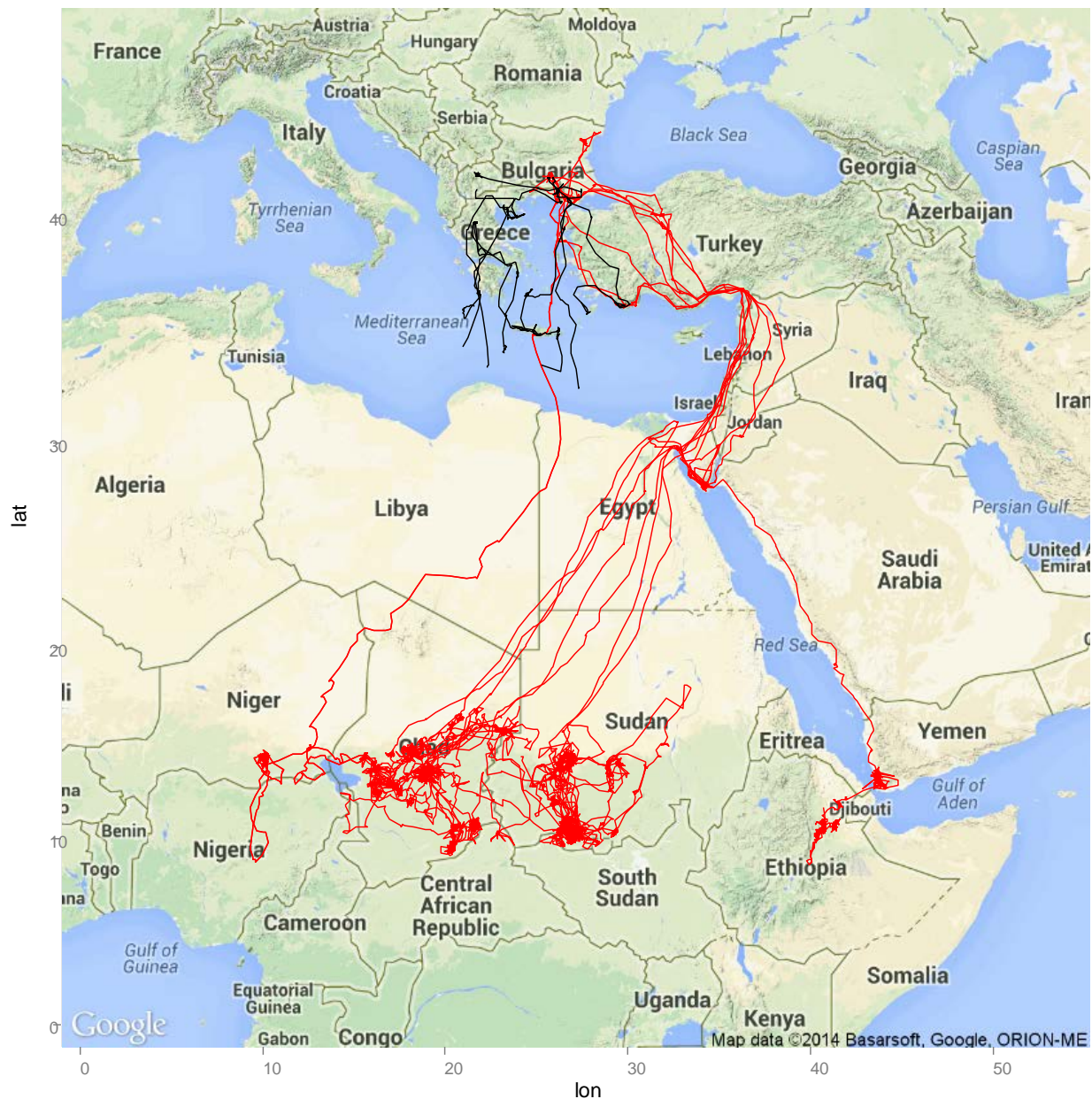
© Angel Sanchez

➤ Η αποτροπή της εξαφάνισης του Ασπροπάρη στη Βουλγαρία και την Ελλάδα

- Βελτίωση της γνώσης μας σχετικά με τις απειλές του Ασπροπάρη σε Ελλάδα & Βουλγαρία
- **Διερεύνηση μεταναστευτικών διαδρομών μέσω δορυφορικής τηλεμετρίας**

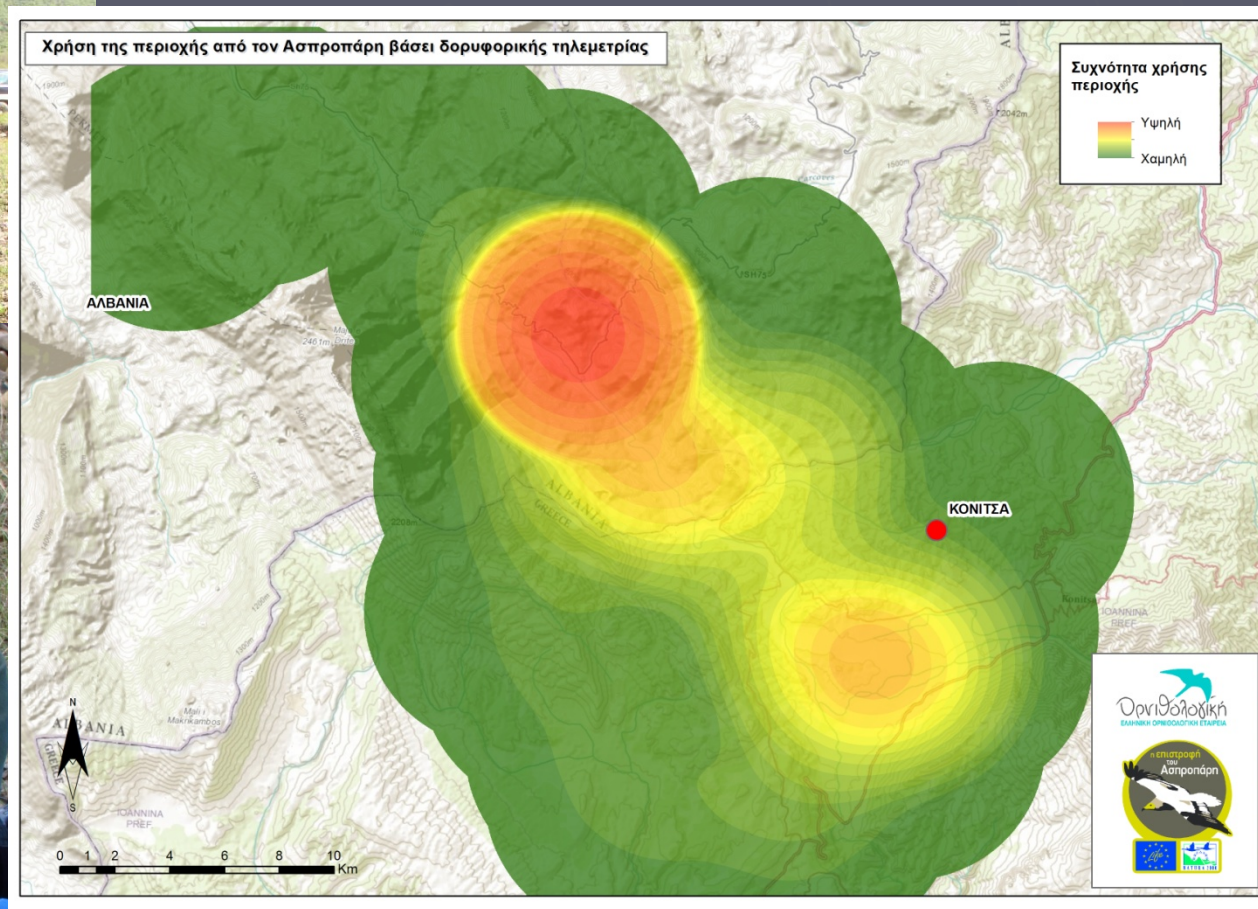

Δορυφορική τηλεμετρία (μετανάστευση και χρήση ενδιαίτημάτων)

Δορυφορική τηλεμετρία (μετανάστευση και χρήση ενδιαιτημάτων)

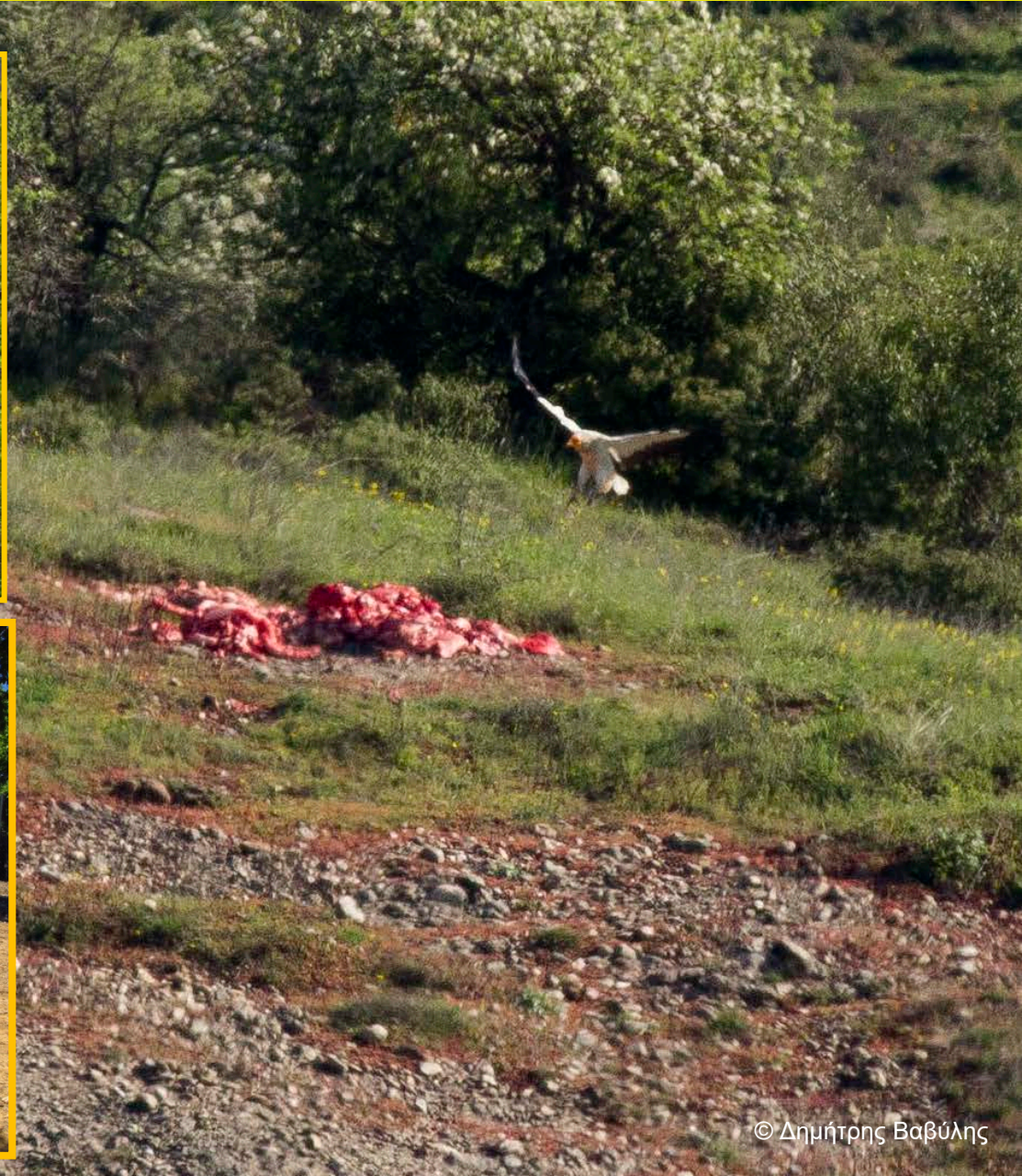
© Angel Sanchez

➤ Η αποτροπή της εξαφάνισης του Ασπροπάρη στη Βουλγαρία και την Ελλάδα

- Βελτίωση της γνώσης μας σχετικά με τις απειλές του Ασπροπάρη σε Ελλάδα & Βουλγαρία
- Διερεύνηση μεταναστευτικών διαδρομών μέσω δορυφορικής τηλεμετρίας
- **Βελτίωση αναπαραγωγικής επιτυχίας**

Παροχή συμπληρωματικής τροφής σε φωλιές και ταΐστρες

LIFE10 NAT/BG/000152

Φύλαξη επιλεγμένων φωλιών

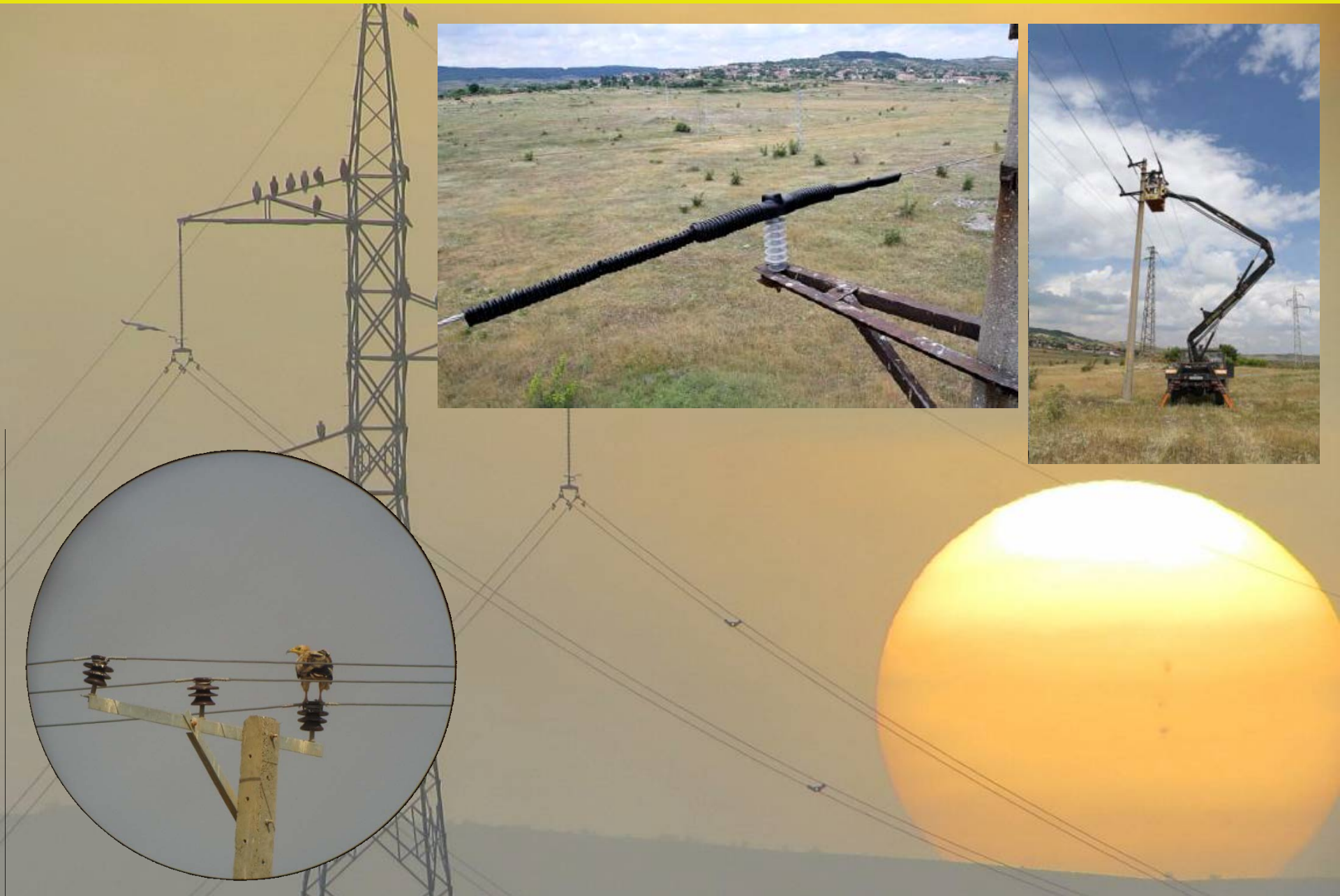
© Angel Sanchez

➤ Η αποτροπή της εξαφάνισης του Ασπροπάρη στη Βουλγαρία και την Ελλάδα

- Βελτίωση της γνώσης μας σχετικά με τις απειλές του Ασπροπάρη σε Ελλάδα & Βουλγαρία
- Διερεύνηση μεταναστευτικών διαδρομών μέσω δορυφορικής τηλεμετρίας
- Βελτίωση αναπαραγωγικής επιτυχίας
- **Μείωση θνησιμότητας**

Χαρτογράφηση και μόνωση επικίνδυνων πυλώνων ηλεκτρικού ρεύματος

Δίκτυο ανθρώπων κατά της χρήσης δηλητηριασμένων δολωμάτων στην Ήπειρο

Χρήση ειδικά εκπαιδευμένων σκύλων για τον εντοπισμό δηλητηριασμένων δολωμάτων

Σκοπός:

Η προώθηση θεσμικών αλλαγών και προτάσεων για την αντιμετώπιση των θανατώσεων της άγριας πανίδας από δηλητηριασμένα δολώματα. Η ανάδειξη του προβλήματος πανελλαδικά και τοπικά.

© Angel Sanchez

➤ Η αποτροπή της εξαφάνισης του Ασπροπάρη στη Βουλγαρία και την Ελλάδα

- Βελτίωση της γνώσης μας σχετικά με τις απειλές του Ασπροπάρη σε Ελλάδα & Βουλγαρία
- Διερεύνηση μεταναστευτικών διαδρομών μέσω δορυφορικής τηλεμετρίας
- Βελτίωση αναπαραγωγικής επιτυχίας
- Μείωση θνησιμότητας
- **Κατάρτιση Εθνικού Σχεδίου Δράσης για το είδος (Ελλάδα)**

© Angel Sanchez

➤ Η αποτροπή της εξαφάνισης του Ασπροπάρη στη Βουλγαρία και την Ελλάδα

- Βελτίωση της γνώσης μας σχετικά με τις απειλές του Ασπροπάρη σε Ελλάδα & Βουλγαρία
- Διερεύνηση μεταναστευτικών διαδρομών μέσω δορυφορικής τηλεμετρίας
- Βελτίωση αναπαραγωγικής επιτυχίας
- Μείωση θνησιμότητας
- Κατάρτιση Εθνικού Σχεδίου Δράσης για το είδος (Ελλάδα)
- **Ενημέρωση - ευαισθητοποίηση του κοινού**

Μία πολύ έντονη απειλή στην Ελλάδα:
τα δηλητηριασμένα δολώματα

- ▶ Αιτιολόγηση της αναγκαιότητας για τροποποίηση
- ▶ Σχεδιασμός νέων δράσεων για την αντιμετώπιση του προβλήματος
  - ▶ Εντατικοποίηση των δράσεων για το δίκτυο ανθρώπων
  - ▶ Ειδικά εκπαιδευμένα σκυλιά
  - ▶ Ομάδα Ενάντια στα Δηλητηριασμένα Δολώματα
- ▶ Ανακατανομή του προϋπολογισμού
- ▶ Αίτηση και έγκριση από το LIFE Unit

Άλλες δυσκολίες κατά τη διάρκεια του Προγράμματος

➤ Συνεργασία με δημόσιες υπηρεσίες:

- Καθυστερήσεις στην παραχώρηση αδειών
- Καθυστερήσεις στην έγκριση του Εθνικού Σχεδίου Δράσης του είδους

➤ Μεγάλη διάρκεια του Προγράμματος – αλλάζουν τα δεδομένα και οι συνθήκες.

➤ Μεγάλη έκταση με πολλές περιοχές.

➤ Διεθνές Πρόγραμμα, με ομάδες προγράμματος διασκορπισμένες σε 3 χώρες.

- Πρόβλεψη για τον απαιτούμενο χρόνο στο χρονοδιάγραμμα
- Στενή συνεργασία και συχνή επικοινωνία με την σχετική υπηρεσία + επικοινωνία και ενημέρωση της Ομάδας παρακολούθησης της ΝΕΕΜΟ, του LIFE contact point στην Ελλάδα (Πράσινο Ταμείο) και του LIFE Unit.

➤ Στενή παρακολούθηση των δράσεων και των αναγκών του Προγράμματος.

➤ Πρόσληψη ντόπιων συνεργατών - Συχνές επισκέψεις από τον συντονιστή του Προγράμματος.

➤ Στενή συνεργασία και συχνή επικοινωνία μέσω mail και Skype – 1 με 2 συναντήσεις το χρόνο.

- ▶ **Σωστή επιλογή των εταίρων**
- ▶ Να κάνετε **πολλές συναντήσεις με τους εταίρους** του προγράμματος ώστε να καθοριστούν καλά οι στόχοι του Προγράμματος και οι δράσεις.
- ▶ Να **αποφύγετε να είστε υπερβολικά φιλόδοξοι** ή να συμπεριλάβετε δράσεις που δεν είστε 100% σίγουροι ότι μπορείτε να εκτελέσετε, μόνο και μόνο για αυξηθούν οι πιθανότητες έγκρισης.
- ▶ Να κάνετε **σωστό υπολογισμό του χρόνου** που χρειάζεται για την υλοποίηση κάθε δράσης και να υπολογίσετε και **έξτρα χρόνο για πιθανές καθυστερήσεις** (π.χ. γραφειοκρατία, κακοκαιρίες σε δράσεις στο πεδίο). Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό αν χρειάζονται άδειες από δημόσιες υπηρεσίες, ειδικά για υποδομές.
- ▶ Να έχετε **ενημερώσει** και ακόμα καλύτερα, να πάρετε **επιστολή υποστήριξης** από τους **εμπλεκόμενους φορείς** σε κάθε περιοχή.
- ▶ **Μην αφήσετε το γράψιμο της πρότασης μέχρι τελευταία στιγμή** – Παίρνει πολύ περισσότερο χρόνο από τι υπολογίζετε, η διαδικασία στην ηλεκτρονική φόρμα είναι επίσης χρονοβόρα και μπορεί να ξεφύγουν σημαντικά λάθη.
- ▶ Πρέπει να **γνωρίσετε καλά την πρότασή σας** ώστε να μπορέσετε να την υποστηρίξετε αν περνάτε στην φάση των ερωτήσεων.

- ▶ Να φροντίσετε να εμπλέκετε όλους τους stakeholders και να έχετε υπόψη τις απόψεις τους. Η επιτυχία των περισσότερων προγραμμάτων εξαρτάται από αυτούς.
- ▶ Μην ακολουθήσετε την πρόταση τυφλά. Μπορεί να έχει λάθη και πρέπει να μπορέσετε να τα εντοπίσετε και να τα διορθώσετε το συντομότερο το δυνατόν.
- ▶ Ειδικά αν είστε πολλοί εταίροι, πρέπει να έχετε συχνή επικοινωνία μεταξύ σας και να οργανώσετε **1-2 ομαδικές συναντήσεις το χρόνο**. Εξίσου σημαντικό για την επιτυχία του προγράμματος είναι οι **εταίροι να δουλεύουν σαν ομάδα**, και όχι αυτόνομα, συγκεντρωμένοι μόνο στις δράσεις τους.
- ▶ Ο κάθε εταίρος πρέπει να ξέρει ακριβώς τι πρέπει να κάνει και πότε. Ο Συντονιστής του προγράμματος πρέπει να είναι σε θέση να καταλάβει καθυστερήσεις ώστε γίνουν οι απαραίτητες ενέργειες για την επίλυση τους.

- ▶ Να κάνετε **στενή παρακολούθηση** των αποτελεσμάτων και του προϋπολογισμού των δράσεων. Αν κάποια δράση έχει κάποιο πρόβλημα πρέπει να το εντοπίσετε νωρίς για να κάνετε τις απαραίτητες τροποποιήσεις.
- ▶ Να ακολουθήσετε **πιστά και συστηματικά** τις διαδικασίες οικονομικής διαχείρισης του κάθε εταίρου, αλλά και του LIFE .
- ▶ Να εκμεταλλεύεστε την **βοήθεια και την εμπειρία των external monitors της ΝΕΕΜΟ**. Είναι εκεί για να σας συμβουλεύουν, έτσι ώστε να εξασφαλιστεί η επιτυχία του Προγράμματος.
- ▶ Να ενημερώσετε **γραφτά τους external monitors της ΝΕΕΜΟ** για όποια αλλαγή θέλετε να κάνετε (αγορές, χρονοδιαγράμματα, κ.λπ.). Αυτοί θα σας ενημερώσουν αν θα χρειαστεί να ενημερωθεί και η Επιτροπή.
- ▶ Να κρατήσετε σε αρχείο όλη την επικοινωνία με τη ΝΕΕΜΟ και την Επιτροπή και να ακολουθήσετε **πιστά τις οδηγίες και τα σχόλια τους**.

- ▶ Αν κάποια δράση δε μπορεί να υλοποιηθεί θα πρέπει να το **αιτιολογήσετε σε λεπτομέρεια** (σημασία του να κρατήσετε αρχείο για όλα όσα συμβαίνουν στο πρόγραμμα!) και να προτείνετε εναλλακτικές που θα εξυπηρετούν τον ίδιο στόχο και θα οδηγούν στο ίδιο αποτέλεσμα.
- ▶ Είναι πολύ χρήσιμο να συγκεντρώνετε όλα τα δεδομένα του πεδίου του Προγράμματος σε **μία βάση δεδομένων** και να τα αξιοποιήσετε για **επιστημονικά άρθρα** (ακόμα και αν δεν το είχατε προβλέψει στην πρόταση).
- ▶ Να δώσετε σημασία στους **δείκτες των αποτελεσμάτων**. Στις τελικές αναφορές αυτά είναι που κρίνουν την αποτελεσματικότητα του προγράμματος.
- ▶ Η επικοινωνία ενός προγράμματος είναι πολύ σημαντική. **Ετήσια σχέδια επικοινωνίας** (communication plans) μπορεί να είναι ιδιαίτερα χρήσιμα.

Ευχαριστώ!!

